

VEČERNI LIST

Posamezna številka 16 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 16 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . R 40—
za pol leta . R 20—
za četrt leta . R 10—
za 1 mesec . R 3-50

Za Ljubljano mesečno 3 R

Uredništvo in uprava:
Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 50

Pred važnimi odločitvami v Belgradu.

Predstoječa presenečenja.

LDU Belgrad, 12. sept. Danes dopoldne in popoldne je imel ministrski svet seje, ki so trajale dalj časa. Na sejah se je razpravljalo o sedanjem položaju.

LDU Belgrad, 12. sept. Vprašanje zunanje politike je potisnilo trenutno v ozadje notranje politične dogodka. Opaža se, da danes ni več važno, ali bo mogla vlada v ponedeljkovi seji narodnega predstavništva dobiti kvorum za septembersko dvajsetino in ali pa bo morda z javno deklaracijo ugotovila, da vlada nima kvoruma, ker se veliko število njenih pristašev nabaja v inozemstvu. Trdi se, da ima na hitro reševanje vladnih poslov dalekosežen vpliv dejstvo, da je naša delegacija v Parizu za sedaj odklonila podpis mirovne pogodbe. To se je baje dogodilo v takih okoliščinah, ki dajejo vladi polne roke dela, da se spravi stvar na čisto. Govori se o tem, da je vlada dala delegaciji navodila, v zmislu katerih je bilo treba odklonitev podpisa mirovne pogodbe motivirati samo z načelnimi razlogi. Po teh je bilo treba z vsemi sredstvi do zadnjega trenutka odstraniti zapreke, ki so branile podpis po-

godbe zaradi kršenja državne suverenosti, ki bi se brez posebnih težkoč moglo odstraniti.

Žalibog pa se doznava, da je predsednik naše mirovne delegacije kljub vladnim navodilom dal vsej stvari drugo smer in utemeljil odklonitev podpisa z razlogi, ki ne dajejo stvari nobene važnosti. Sliši se celo, da vladne stvarne zahteve ni vpošteval in da je s tem stališče države, katero so odobrili v skupnih posvetovanjih tudi zastopniki opozicije, spravil v zelo dvomljivo luč, državo pa v skrajno neprijeten položaj. Sedanja vlada mora v svojem domoljubnem stremljenju skleniti zelo važne ukrepe, kako naj proti izigravanju državnih interesov nastopi dovolj krepko, da ne bo trpela država in njene življenske koristi.

LDU Zagreb, 13. septembra. Današnja »Riječ Srba, Hrvata i Slovenaca« prinaša komunikate o zunanji politiki, v katerem pravi, da stoji vlada pred dalekosežnimi odločbami in da se je snoči v parlamentarnih krogih o predstoječih presenečenjih govorilo.

Reški italijanaši proglasili aneksijo Reke Italiji.

Velike demonstracije na Reki. — Demonstranti se polastili guvernerske palače. — Angleška straža s silo odstranjena.

LDU Reka, 12. septembra. Predvečernjim in včeraj so odhajali z Reke oddelki italijanske vojske. Odšlo je topništvo 6. poljskega polka, konjenišvo 4. polka, Berzaljeri 8. četa, alpini in oddelek brigade Sesia, dalje 201. in 202. pehotni polk. Odhajali so v manjših oddelkih, tako, da jim reški italijanaši niso mogli prirediti manifestacij. Snoči sta dobili italijanski vojni ladji »Dante Alighieri« in »Emanuele Filiberto« povelje, da zapustita luko. Ves ta čas je Consiglio Nazionale vzdrževal zvezo z že odšlo brigado grenadirjev, in sicer potem društev »Giovane Italia«, »Sursum Corda« in »Giovane Fiume«. Ta društva so razvila silno agitacijo, da nahujkajo vojake k upor, da ne bi zapustili Reke. Italijanski častniki, ki so bili demobilizirani, so ostali na Reki in so vneto agitirali. — Že ponoči od četrta na petek je dezertiralo z imenovanih italijanskih ladij par sto mornarjev, ki se nikakor niso hoteli vrniti na ladji. Vojna ladja »Emanuele Filiberto« je danes ob 7. vendar odšla z Reke, dočim »Dante Alighieri« ni mogel odpluti, ker so kurjači pokvarili stroje in dezertirali.

Snoči je imelo italijansko društvo »Giovane Italia« sestanek, na katerem so določili svoje stališče in odredili vse potrebno za nadaljnjo akcijo. Že zgodaj jutraj je izdal poveljnik, general Pattaluga, na podlagi 4. točke o premirju naredbo, po kateri je prepovedano vsako sestajanje, zbiranje, kričanje in odpor proti vojaškim odredbam. Kdor bi se pregrešil zoper to, bi prišel pred vojno sodišče. V zvezi temu je zgodaj jutraj hodilo okoli par neodgovornih mladičev in zahtevalo, da se zapro vse trgovine. Med 10. in 11. uro je zazvonil patricijski zvon, kar je bilo dogovorjeno znamenje, naj gredo vsi s cvetjem in zastavami na istrsko mejo, da tam sprejmejo grenadirje in arditke, ki pridejo od Kormina in Tržica, da osvobodijo svoje brate. Reški prostovoljski bataljon »Sursum Corda« je prišel v orožju, ki so jim ga Italijani ponovno oskrbeli. Pri sprevedu so sodelovali pobegli mornarji in častniki.

Na vrsto pridejo Turki.

LDU Haag, 12. sept. (ČTU) »Hollandsch Nieuwa Bureau« poroča iz Pariza, da se bo mirovna konferenca sedaj bavila s turškim problemom.

Cez dva mesca.

LDU Curih, 12. septembra. (ČTU) Telegraphen Information javlja iz Pariza: Vsled slabih prometnih zvez se mirovna pogodba z Bolgarijo podpiše šele v dveh mesecih.

Monarhistično gibanje na Dunaju.

LDU Dunaj, 12. septembra. (ČTU) Ljudski brambovci in vojaški sveti so priredili ogromno zborovanje, kjer so ljuto napadali naraščanje monarhističnega gibanja na Dunaju. Neki govornik je dejal, da je za 24. septembra napovedan velik monarhistični puč. Ljudski brambovci so soglasno izjavili, da bodo pobijali vsak tak poizkus.

Krščanska misel češkega delavstva.

Danes vlada češkoslovaško republiko koalicijska socialistično-agrarnih strank. Vse v vladi zastopane stranke so svobodomselne, kulturnobojne, protikrščanske. Zidovstvo na Češkem še nikdar ni tako cvetelo, kakor cvete danes. Odpor ljudstva proti korupciji judov je narastel tako, da so se pretekli teden vršile v Pragi velike demonstracije proti židom, ki odirajo, verizijo ter imajo vlado in državo v svojih rokah.

Večina češkega delavstva je danes v taboru socialno-demokratske in češke socialistične stranke. Toda že počenjajo rasti v vrstah teh dveh socialističnih strank nove tvorbe, ki zapuščajo Marxov materializem, ki je podlaga socialne demokracije, ter začenjajo povdarjati važnost npravnih načel v socialnem gibanju. S tem te nove tvorbe prehajajo na načelno podlago krščanskega socializma. Ljudstvo postaja sito svobodomiselnih in marksističnih fraz, lačno je kruha in žejno trdnih, moralnih načel ljubezni in pravičnosti. Čisto nezavedno se v delavskih masah vrši ta preobrat, počasi sicer, a znak gotovega zboljšanja.

Pred 25 leti je socialistični pokret na Češkem bil še šibak. Nekako v istem času, ko je pri nas dr. Krek začel orati ledino krščanskih delavskih organizacij, je krščansko gibanje tudi na Češkem zavalovilo s polno silo. Rastlo je in se razvijalo tako veselo, da bi bilo objelo vse češko delavstvo. Toda prekmalu je zastalo. Ni bil tega kriv češki delavec, ne krščanska misel.

Češko plemstvo, reakcionarno do kosti, otopelo do možganov, si je — žal — lastilo vlogo pokrovitelja katoličanov na Češkem. To veleplemstvo, servilno in suženjsko udano Dunaju, skrbeče za nemoten razvoj svojega kapitala, naloženega v šumah, rudnikih, tovarnah, veleposestvih, izkoriščajoče delavca in kmetja, je znalo preprečiti razvoj mladega, toliko obetajočega krščansko-socialnega gibanja. Na čeških grofih in na vseh, ki so se držali te plemške klike, leži velikanska odgovornost za vse, kar se danes godi na Češkem.

In sedaj, ko je padlo vse to, kar je morilo češko ljudstvo, se pričinja v češkem krščansko-socialnem gibanju nova doba. Pridružuje se sedaj temu gibanju v polni meri tudi osvobodjena Slovaška, ki obeta postati prava trdnjava krščanske misli.

V nedeljo in ponedeljek, 7. in 8. septembra, se je v Litomišlu vršil tabor krščansko-socialnega ljudstva. Prišlo je iz vseh krajev republike do 4000 odposlancev. Bistvo izvajanj je bilo:

Krščansko-socialno gibanje je ljudsko in ne razredno. Mi ne govorimo delavcu ali kmetu: Ti si vse, okrog tebe se suče ves svet. Mi smo stranka socialne pravičnosti za vse, ki delajo. Težak je ta nauk in malo prijeten človeški naravi, ki je sama po sebi sebična, ki sebe preceňuje in druge podcenjuje. Le krščanstvo vede k socialni pravičnosti. Liberalizem je odstranil krščansko načelo iz javnega življenja in postavil na oltar »zlato tele«. Posledica liberalizma je socializem, čegar oče je žid — Marx. Toda s stolice sv. Petra se je oglasil Leon XIII. ter opozarjal na nevarnost kapitalizma in liberalizma, ki je zaslužil delavsko ljudstvo. Po enciklikah Leona XIII. so nastopili prvi delavci na Češkem. Ne sme nas ovirati malodušje, če

GRAD DOORN

pri Utrechtu, ki je določen za domovanje bivšega nemškega cesarja Wiljema. Novi posestnik se bo preselil v grad 1. januarja 1920. Njegovo premoženje, ki je zavarovano na Holandskem za 30 milijonov goldinarjev, bodo v kratkem prepeljali v omenjeni grad.

so danes na vladi socialisti brez Boga. Dobro je to. Obljubljali so nam raj na zemlji. Danes imajo vso moč v rokah, naj izpolnijo obljube!

Izdelal se je delavni načrt, pregledal program in delo se bo veselo vršilo.

Na Češkem imam pa tudi mi jasen vzgled socialističnega dela, kjer vlada žid, korupcija, verižništvo v hujši meri kot kje drugje. Ne zanikamo nekaterim v socialističnih vrstah dobre volje, a kjer manjka moralne podlage, je vse delo zaman. Rešitev delavstva je v krščanstvu!

Marijina cerkev za sežiganje mrličev.

Češki svobodomislec zahtevajo naj se katoliška cerkev sv. Miklavža v Pragi spremeni v gledališče.

Sedaj prihajajo tudi češki agrarci in zahtevajo, naj se Marijina cerkev s samostanom pri Kralovicah pri Plznu spremeni v krematorij, poslopje za sežiganje mrličev. Po naukih katoliške cerkve je mrlič prepovedano sežigati.

Agrarni list »Český kraj«, ki izhaja v Plznu, piše:

»Prvi okrožni krematorij v zgodnji Češki bi se dal urediti lahko in naglo v kralovickem okrožju. Blizu mesta Kralovic je prekrasna, stavbinsko in arhitektonsko čudovita, starodavna, znamenita samostanska stavba s cerkvijo, Marijska Tynice zvana. Ta krasna stavba z visoko, vitko kupolo, kar izziva za krematorij.« Nato popisuje, kako bi v dolgih hodnikih lahko bil shranjen v posodah pepel sežganih mrličev, samostanske cerkve pa bi se spremenile v mrliške shrambe itd.

Pristavljamo, da so češki agrarci spčetka prav tako lovili kmečko ljudstvo na svoj lim, kakor to delajo danes »Samostojni« pri nas, izjavili so, da niso proti veri tako prepričevalno, da so jim verjeli celo nekateri duhovniki. Voditelji teh čeških agrarcev pa so prav tako od ljudstva pitani veleposestniki in druge take pivjake, kakor pri nas vidimo, da na čelu »Samostojnih« korakajo od ljudskih žuljev obogateli bogataši, ki jim je ljudstvo le lestva za dosego osebnih koristi ter protikrščanski bojnih ciljev.

Politične novice.

VELIK LJUDSKI TABOR V LOČAH BLIZU BAŠKEGA JEZERA

se vrši ob vsakem vremenu v nedeljo, dne 28. septembra 1919.

Odlični govorniki, med njimi gg. predsednik dež. vlade dr. J. Brejč, general Maister, prošt Kalan, posl. Grafenauer so zagotovljeni. — Razna društva so prijavila svoje sodelovanje. — Posebni vlak iz Ljubljane do Baškega jezera in nazaj. — Svirova vojaška godba. — Vse priprave so v teku. — Narodni odbor v Ločah.

Dr. Kreku priznava včerajšnji »Najprej«, da je bil popularen radi svojega dela. Jemljemo na znanje in pristavljamo, da so načela, ki jih je on s svojim nesebičnim delom med ljudstvom praktično udeleževal, tista, ki nas vodijo pri našem delu. Njegova je tudi misel socialno politične šole, ki se ustanavlja, sad njegovega dela je naša krščansko-socialna organizacija. Če pišete: »In če Krek ne bi bil popularen, bi bilo to žalostno znamenje neznanosti ljudstva«, priznajte tudi njegovo delo, ki je ostalo, da ga mi nadaljujemo.

tisto notranjo poštenost, ki mu jo je dal njegov mojster in začelnik. Po njegovih načelih delamo, vi pa smešite naše pošteno delo, dvomite nad pošteno voljo vseh, ki se zbirajo v krščansko-socialnih organizacijah, osnovanih od dr. Kreka. Če napadate njegovo delo, njemu ne izkazuje časti. Če pa nočete tega, postanite stopni tudi napram krščanskim sodelavcem. To bo le v korist delavski organizaciji!

+ Demokrati hočejo uveljaviti srbski volilni red. V četrtek dopoldne je imela Demokratska zajednica sejo. Ugladen član zajednice je izjavil nastopno: Obravnavalo se je o dveh možnostih: da vlada ali odstopi ali pa ostane na krmilu in apelira na narod. Tretja možnost, nova pogajanja z opozicijo, je stopila popolnoma v ozadje, ker je Demokratska zajednica nazirala, da je Protičevo pismo odvzelo vsako možnost sporazuma. Demokratska zajednica se bo pečala z vprašanjem novih volitev. Ker pa za dežele, ki so pripadale Avstro-Ogrski monarhiji, ni skupnega volilnega zakona, bo uveljavljen srbski volilni zakon za vse kraljestvo. Z ozirom na sodelovanje vseh plasti naroda mobilno stanje države ne bo povzročalo nobenih težkoč, ker se zunanje politične položaj nemoteno razvija.

+ Vse zaradi korita? Glasilo Jugoslov. soc. demokratične stranke za Bosno in Hercegovino, »Zvono«, piše o sedanjih splošnih brezglavosti v naši državi, ko vse drvi za enim ciljem: za koritom. Med drugim pravi: »Zakaj se Svetozar Pribičević druži z nami socialisti in gazi ono, kar je pred štirimi meseci govoril; obeta nam vse, samo da bi mogel sam izvesti volitve in ostati pri koritu.« Dobro; ampak sedaj treba obrniti sulico in vprašati: Zakaj pa socialisti ostajajo v zvezi z buržuazno demokratsko zajednico in še celo, ko njene namene tako dobro poznajo?

+ Šaljiva igra v resnem času. »Riječ« očita gu. Protiču, ker ni hotel gg. demokrat iz golega prijateljstva omogočiti nadaljne vlade, »balkansko politiko.« List pravi, da se je Protič ves čas samo navidezno pogajal, v resnici pa ni mislil na sporazum, marveč je le čakal trenotka, da iznenada naskoči demokratsko-socialistični blok in Davidoviča prisili, da poda demisijo, nakar bi njemu samemu pripadla naloga, da sestavi novo vlado. Toda — pravi »Riječ« — zdi se, da se je g. Protič zopet prevaril. Demokratska zajednica se bo pač začela s posameznimi opozicijskimi skupinami znova pogajati. »In ne ta-ji-mo — piše list doslovno —, da bi nam bilo drago — in bilo bi gotovo tudi v interesu države, ako bi novi dogovori n. pr. z Narodnim klubom imeli pozitivne uspehe, da mi celo priznavamo, da nam je na tem, da vsaj del Narodnega kluba pritegnemo k pozitivnemu delu...« Človek bi se smejal, ko gleda demokrate v njih obupni borbi za vlado: Koncentracijskega kabineta t. j. složne vlade vseh ne marajo — ako ne edini, potem vsaj absolutno najmočnejši hočejo biti v vladi. Zato pantlajo vedno le v posamezno skupino in kakor hitro se jim zazdi, da s svojimi velikodušnimi ponudbami z ministrskimi fotelji niso zadeli na gluha ušesa, takoj se vržejo na konja in začno prešno udrihati po vseh ostalih nasprotnikih, o katerih menijo, da jih ne potrebujejo več. Ko se pa izkaže, da izbrana skupina le noče zobati demokratom iz rok, tedaj se za hip iznenadeni in zmehdani ustavijo, nato se spogledajo in na vseh obrazih je izražena le ena misel, le ena želja: Ostanimo na vladi do skrajne možnosti! Nato se zgodi nekaj smešnega: Dosedanjemu izneverjenemu že-napol-zavezniku pokažejo jezik in ga po notah ozmerjajo, nato se pa obrnejo in se z najljubeznivejšim obrazom in najlepšimi pokloni skušajo približevati tistemu, ki so ga še malo prej grdili in podili od sebe. Ko največje ničilo in najpopolnejšega nitkova v Jugoslaviji: »Dajte, bodimo prijatelji; saj ste dobri, imenitni ljudje, a mi tudi nismo taki, kakor bi kdo mislil. Damo vam toliko in toliko ministrskih sedežev, samo da ostale ohranimo sami. Pomislite — toliko ministrov dobite! In nazadnje pa še za državo lahko kaj storite, da celo sigurno bi bilo tudi v interesu države, ako se reši kriza — seveda samo tako, da ostanemo mi na krmilu. Torej pridite, ljudje po-žji.« Take šaljive misli vzbujajo v gledalcu počezje demokratov in človek bi se od srca smejal, ako bi časi ne bili tako krvavo resni.

+ Reške volitve. Reški »Consiglio Nazionale« hoče izvesti volitve v občinski zastop še ta mesec. Sklenil je »zakon«, s katerim je razširil volilno pravico na vse občane, ki so dopolnili 19. leto starosti, brez razlike spola. To je zopet v prilog italijanstvu. Že po starem občinskem volilnem redu so imeli volilno pravico samo reški občani t. j. ljudje, ki so na Reko pristojni. To pristojnost je pa vedno dobil le tisti, ki je bil Italijanom in Madžarom povšeči. Tako je nastalo čudno razmerje, da je štela Reka komaj četrtno svojega prebivalstva med svoje občane, tri četrtnine niso imele domovinske pravice na Reki. In ta četrtnina je vedno ne-

omejeno vladala v mestu. Ker se imajo tudi nove volitve izvesti na tem temelju in jih bo vodil sam »Cons. Nazionale« in ne medzavezniška komisija, kakor so zahtevali Jugoslovani, so le-ti izdali parolo, da se te volitve Jugoslovani ne tijejo in se jih ne bodo vdeležili.

Dnevne novice.

— Orlovski dan v št. Vidu nad Ljubljano. Ljubljansko okrožje Orlov priredi jutri v št. Vidu svoj slavnostni dan. Naše vrle orlovske čefe v ljubljanskem okrožju se rekrutirajo po veliki večini iz naših delavskih krogov. V težkem boju za obstanek in za enakopravnost svojega naziranja, dvigajo kot naše prve čete neustraheno prapor krščansko-socialni. Teh čet se ne more več ignorirati. To niso naši omahljivi, neizkušeni mladci, to so junaki, ki so izšli iz šole izkušeni! V trpljenja šoli so izpoznali, kako drvi človeštvo v pogubo in kako zastoj išče utuhe v frazah in v mamljivih svobodi. Z resnim delom, z žrtvami, pod praporom krščanske ljubezni stavijo Orli temelj naši srečnejši bodočnosti! Predsednik bo v vsakem oziru prvovrstna; preskrbljeno bo v obilni meri za pošteno zabavo in okrepčila po nizki ceni. Kdor hoče imeti jutri lep dan, naj pohiti v prijazni št. Vid na Orlovski dan!

— Tržič. Važno poučno predavanje je imel v torek v »Našem Domu« g. okrožni zdravnik dr. Vačina. Govoril je o raznih epidemičnih boleznih in kako se jih treba varovati. Žal, da je bila udeležba bolj pičla. Iz poročila Vincencijske družbe, ki je izšlo za l. 1918. te dni, posnamemo, da je razdelila med reveže 1859 K. — Dnevno zavetišče je obiskovalo 78 otrok. V šolski kuhinji je dobilo hrano 50 otrok. Sestre Križarke so oskrbovale vojno kuhinjo in napravile pri 170 bolnikih 1406 obiskov. Dnevno zavetišče je imelo 12.090 K stroškov. Prebitka koncem leta 418 K.

— Prosvedno društvo na Bledu je priredilo 8. t. m. v prenovljenem »Domu« dr. Krekova igro »Turški križ«. Igra se ponavlja v nedeljo 14. t. m. ob 3. popoldne za mladino po znižanih cenah in ob 8. zvečer za odrasle. Prijatelje poštene zabave vabimo k udeležbi.

— »Stična« se imenuje mala knjižnica ki jo je spisal dr. Jos. Srebrnič o stiškem samostanu. Spis je jako zanimiv in ga krasi 15 slik. Stane samo 1 K 80 vin., zelo nizke cene za sedanje razmere. Naroča se v Jugoslovanski bukvarni v Ljubljani.

— Vojna zveza. Državno pravništvo je odstopilo od obtožbe proti onim gospodom, ki so v Vojni zvezi kupčevali, ker so povrnili vso škodo, tako, da Vojna Zveza ne trpi nobene škode. Pač pa bodo oni gospodje obtoženi radi navijanja cen v Vojni Zvezi.

— Občni zbor vojne zveze se vrši dne 25. septembra t. l. ob 11. uri dopoldan v srebrni dvorani hotela Uniona.

— V Kamniški Bistrici se je našel damski poročni prstan z letnico in monogramom, dobi se pri gospej Strgarjevi v Kamniku.

Ljubljanske novice.

lj Umrl je včeraj ob eni ponoči dobro znani Gregor Pukelj v visoki starosti 83 let. Udeležil se je dvakrat laške vojske in sicer leta 1859. in 1866. ter bil odlikovan z dvema hrabrostnima svetinjamama in vojaškim križcem. Bil je tudi pri godbi prejšnjega 17. pešpolka, sedaj Kr. 37. pešpolk in pozneje sodeloval pri gledališki godbi v Ljubljani. Bodi starčku ohranjen časten spomin in naj v miru počiva.

lj Umrl je včeraj predpoldne po kratki bolezni dveletni sinček družine dr. M. Natlačena Vladimir. Naše iskreno sožalje!

lj Otvoritev dramatične šole Ljudskega odra se je vršila snoči ob 8. uri zvečer ob polni udeležbi vseh onih, ki so se prijavili. Gojencev in gojenk se je prijavilo nenavadno veliko število, kar je veselo znamenje za našo stvar. Šolo je otvoril predsednik Ljudskega odra in je v svojem uvodnem govoru orisal zgodovino slovenske gledališke umetnosti od prvega početka do danes, poudaril je pomen in namen Ljudskega odra in dramatične šole posebej. Tajnik L. O. je podal načrt, po katerem se bo vršila dramatična šola. Prihodnja ura bo v prihodnji petek zvečer.

lj Ljudski oder v Ljubljani. V sredo, dne 17. sept. t. l. ob 8. zvečer otvori Ljudski oder v Ljubljani svojo sezono. Uprizori za otvoritev Fr. S. Finžgarjevo — prenovljeno — narodno igro »Naša kri«. Vstopnice se dobe v predprodaji v trafikah, Modic v Kopitarjevi ulici poleg prodajalne Kat. tisk. društva (preje H. Ničman.)

lj Občinski svet ima svojo redno javno sejo v torek 16. septembra ob 5. uri popolne v mestni dvorani.

lj »Favn« je komedija angleškega pisatelja Edwarda Knoblanche, ki se norčuje iz ženskega gibanja, t. j. iz takozvanih sufražetk poleg tega, da smeši tudi nekatere druge slabe strani človeške družbe. Po vnanjosti zahteva igro precej priprav in

lepoščenja, zato dobro uspe samo tam, kjer lahko oskrbe primerneje kostuma. Igrali so jo zadosi dobro, le tu pa tam nas je to ali ono spominjalo na maniro, kar neljubo moti. Občinstvo je bilo veselo — čemu tudi ne? Po Strindbergovem »Očetu« se »Favn« prilježe plitvosti in vselej željnim ljudem zelo dobro.

lj Glasbena Matica. Gojenci, ki so se vpisali v glasbeno šolo naj pridejo po sledečem redu k razdelitvi ur pouka v dvorano Glasbene Matice v II. nadstropje hiše v Vegovi ulici: v ponedeljek, 15. t. m. popoldne ob 5. uri gojenci klavirja; v torek, 16. t. m. popoldne ob 5. uri gojenci gosli, viole, čela, roga itd.; v četrtek, 18. t. m. popoldne ob 5. uri gojenci solopetja in ostalih predmetov.

lj Javni shod iskalcev stanovanj se je vršil v Mestnem domu snoči ob 8. uri zvečer. Predsednik javnega shoda je poročal o stanovanjski bedi v Ljubljani. Povedal je, da so merodajni faktorji napravili doslej malo ali nič pozitivnega. Okoli 500 rodbin je brez stanovanja in zama čaka napje, ako se bo i v bodoče po dosedanjih metodah delalo za odpravo stanovanjske mižerije. Vlada je sicer dovolila za zidavo brzoogradnih hiš 300.000 kron, ali to je le malenkost. Te hiše bi se bile morale začeti že pred tedni graditi, a še danes ni ne duha ne sluha o kakih predelih. Kar se je napravilo, je ostalo vse le na papirju. Že spomladi je bil objavljen v nekem listu osnutek naredbes za odpravo stanovanjske bede. Toda do izvršitve ni prišlo. Potem se je izdelala nova stanovanjska naredba, ki zopet ni odgovarjala potrebam, tako da se še danes vedno dela na izdelavi primerne naredbes. A tudi po besedilu le-te bi imeli iskalci stanovanj le enega zastopnika v državnem stanovanjskem uradu, ki je predviden v imenovanju najnovejši naredbi. Nato so se prečitale resolucije v katerih se resno in s poudarkom pozivajo merodajni faktorji, da preskrbijo strankam stanovanja še pred zimo. Sej drž. stanovanjske urada naj se sme udeleževati večje število zastopnikov akcijskega odbora. Ustanovi naj se razsodišče nad najemniki in hišnimi gospodarji, ki imej pravico končno veljavno odločevati. Strankam, ki nimajo ničesar opraviti v Ljubljani, naj se stanovanja, ne glede na njih domovinsko pravico odpovedo. K besedi se je še oglasilo več govornikov, na kar se je shod zaključil.

lj Boj z vlomilci. Okoli polnoči sta poskušala dva zlikovca vlomiti z dvorišča v trafiko nasproti hotela Štrukelj v Kolodvorski ulici. Ker sta precej ropotala, so se zbudili stanovalci, ki so skušali vlo-

milca prepoditi. Stražniku se je posrečilo enega prijeti; drugi je pravčasno popihal. Stražnik je imel z vlomilcem težaven boj, ker se je slednji z vso silo branil aretaciji. Trafika je bila preskrbljena z novimi zalozami tobaka.

lj Kje se kopljejo naši vojaki. Pišejo nam: Včeraj sem šel proti D. M. v Polju in videl vojaški oddelek, ki se je kopal, kjer se stekata Ljubljana in Gruberjev kanal. Voda je tam strašno umazana; za ped debele plasti blata, smeti in odpadkov plavajo povrhu. In v tako gnusno vodo vodijo naše vojake, da se kopljejo. Ali naj bo to zdravju v korist? Opozorjamo vojaško oblast na to okolnost in prosimo, da naredi red, ker vojak je tudi človek.

lj Prodajalci premoga, ki hočejo tudi to zimo prodajati premog na izkaznice, naj se takoj zglase na mestnem magistratu. Galetova hiša, pritličje levo.

Razne novice.

r Dragocene razglednice. Število razglednic, ki kažejo, zrcalno dvorano s pečatom Congres de l'Paix Versailles Chateau, 15. — 28. 6. 1919 znaša poldrugi milijon. Čuvaje imenovanega gradu, ki so prodajali te razglednice, je občinstvo kar oblegalo in poštni uradniki niso mogli brez zamude odpraviti vseh razglednic. Mnogi zbiratelji so ponujali do 1000 frankov za eno samo razglednico, ki bi imela zgodovinski datum in bi bila še isti dan odposlana. Eno je pa gotovo, da bodo imenovane razglednice imele nekoč nenavadno vrednost za zbiratelje. Naslednji dan so pečat vničili.

r Ruski list v Atenah. V Atenah je jel izhajati nov ruski list »Ruskaja gazeta«, Casnik izhaja dvakrat na teden in je namenjen ruskim beguncem, katerih živi na Grškem jako veliko.

r 12.000 kron v petah. Pred nekaj meseci je prodal neki mož v Maxghanu pri Solnogradu tamošnji trgovski kovec, ki je bilo v njem poleg druge obleke tudi par čevljev. Te dni so dognali, da je bilo v petah skritih za 12.000 kron nežigosanih bankovcev.

r Vseruski muzej protiboljševiške armade so ustanovili v južnoruskem mestu Jekaterinodar. Tu bodo razstavljeni predmeti, ki spominjajo na veliki boj cele Ruske proti boljševškemu jarmu. Razstavljeni bodo zlasti slovstveno gradivo, fotografije in podobe bojev ter padlih junakov, karikature, listine, zapisniki, razne trofeje, orožje, tako da bo imel muzej veliko zgodovinsko in patriotsko vrednost.

Živa ali mrtva?

Novela, spisal Rabindranat Tagore. — Prevedel F. B.

(Konec.)

V.

Nihče ne ve, kako je prišla Kadambini v Ranihat. Spočetka se ni kazala nikomur pred oči, ves dan je prebila med razvalinami nekega templja in umirala od gladi. Ko je postal deževen popoldne črn ko smola in so se ljudje zapirali v hiše iz strahu pred nevihto, je prišla tudi Kadambini iz svojega skrišališča. Srce ji je trepetalo, ko je dospela do hiše svojega svaka. In ko je vstopila z gosto kopreno, po-tegnjeno čez obraz, ni nihče izmed stražnikov rekel ničesar, ker so mislili, da je služabnica. Dež pa je lil z neba, veter je tulil.

Gospodinja, Saradazankarjeva žena, je igrala s svojo obodovelo sestro karte. Ena izmed dekel je bila v kuhinji. Bolni otrok je spal v spalnici. Kadambini je vstopila v ta prostor, ne da bi jo opazil kdo. Ne vem, čemu je bila prišla v hišo svojega tasta. Tudi ona ni vedela tega, čutila je samo gorko željo, da bi videla svojega otroka. Ni pa vedela, kam naj gre potem in kaj naj dela.

V razsvetljeni sobi je zagledala otroka, ki je spal s stisnjenimi peščicami; njegovo telesce je bilo izčrpano od vročice. Pri tem pogledu jo je zapekla neznana želja v dno srca. Da bi mogla to trpeče telesce pritisniti na svoje prsi! Nato je pomislila: »Mene ni. Njegova mati ljubi družbo, razgovor in karte. Ves čas, odkar ga je prepusila moji negi, je bila ona sama brez skrbi in se ni niti najmanj vznemirjala radi njega. Kdo bo zdaj skrbel zanj tako, kot sem skrbela jaz?«

Otrok se je obrnil na stran in poklical pol v spanju: »Tetka, daj mi vode!« Njen ljubljeneč svoje tetke še ni bil pozabil! Trepetajoča od razburjenosti je nalila nekaj vode, vzela otroka v naročje in mu je dala.

Dokler je bil otrok še zaspan, se mu ni zdelo nič nenavadnega, da je pil vodo iz ljubeče roke. Ko pa se Kadambini radi močnega kopnenja ni mogla premagati, da ga je poljubila in pričela uspevati, se je otrok prebrazil in jo objel: »Ali si umrla, tetka?« jo je vprašal.

»Da, ljubček.«

»In ti si se zopet vrnila?« Ne umri več.

Prej ko mu je mogla odgovoriti, jo je dohitelo zlo. Ena izmed dekel, ki je vstopila s skledo zago v roko, jo je spustila na tla in se zgrudila. Ropot je spodil gospodinjo od karte, in ju je zvalil v sobo. Kadambini je stala ko lesen steber, ni mogla ne ubežati ne govoriti. Ko je otrok videl vse to, je spreletela groza tudi njega, da je začel jokati: »Pojdi proč, tetka,« je dejal, »pojdi!«

Ta hip je spoznala Kadambini, da ni umrla. Ta nekdanja soba, znani predmeti, ravno isti otrok, ravno ista ljubezen, vse je zopet oživelo, brez premene in brez razločka med njo in stvarmi. V hiši svoje prijateljice je čutila, da je družica njenih otroških let mrtva. V sobi svojega bogljenca je videla, da dečkova »tetka« nikakor ni umrla. Z boječim glasom je dejala: »Sestra, čemu se plašiš pred menoj?« Glej, saj sem, kot sem bila.

Njene svakinje so padle v nezavest. Saradazankar sam je stopil v sobo. S sklepenim rokama je dejal tožeče: »Ali je to prav? Satis je moj edini sin. Čemu si se mu prikazala? Ali si nismo enega in istega rodu? Odkar te ni, je bil dan za dnem slabši; vročina ga ni popustila; noč in dan je klical: »Tetka, tetka!« Ti si zapustila svet; pretrgal vezi Maja. Opravili bomo vse mrtvaške obrede.«

Kadambini ni mogla oči prenesti. Dejala je: »O, jaz nisem mrtva, jaz nisem mrtva. O, kako naj vam dokažem, da nisem mrtva? Jaz živim, živim!« Dvignila je brončni lonec, ki je stal na tleh, in se udarila z njim po čelu. Kri se je vtila od njenih obrvi, »Glej!« je vzkliknila. »Jaz živim!«

Saradazankar je stal kot kip; otrok je vpil od strahu, onesveščeni ženi sta ležali mirno.

Tedaj je zavpila Kadambini: »Jaz nisem mrtva, jaz nisem mrtva!« — stekla je iz sobe po stopnjicah do vodnjaka in planila vanj. Saradazankar je čul, kako je pljusnila voda.

Vso noč je lil dež; lil je tudi naslednji dan v jutro, lil je opoldne. S tem, da je umrla, je Kadambini dokazala, da ni bila umrla.

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Jože Rutar.

Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.